

En hälsning från oss på

ABRIGO Rainha Sílvia

Mars 2019

Kära vänner,

För en tid sedan hörde jag Brasiliens nya minister för familjefrågor tala i TV. Hon hade en vision, förklarade hon, om ett Brasilien där pojkar kläs i blått och flickor i rosa. Jag funderar på den bisarra prioritering i ett land där miljoner barn aldrig får en chans att välja kläder, där de saknar hem och vård, där analfabetismen ökar och färre barn fullgör grundskolan. Det är mot den mörknande bakgrund, och utan hopp om statligt stöd, som Abrigo fortsätter sitt 30 åriga krig för barns och kvinnors rätt till studier. Under förra året fick genom Abrigo hjälp över hundra barn, ungdomar och kvinnor utbildning. Från alfabetisering till universitet, från kontorsutbildning till tekniskt högkvalificerade yrkeskurser. Vi är övertygade om att Du som stöder vårt arbete delar vår vision om ett samhälle byggt på undervisning. Vår vision är grundad på hårt arbete, på intensiv kontroll, på samarbete och på resultat.

I detta nummer skall Du få möta Abrigos kamrer – Luiz Lopes.

Luíz – en kamrer på barrikaden

Vem är du, Luíz!

- Jag kommer från Niterói, tre mil från Abrigo. Har just fyllt 31 år och växte upp i en familj i lägre medelklassen. Min far, som är handikappad, är bokhållare och genom honom jag blev tidigt intresserad av ekonomi och administration. Efter gymnasiet blev universitetsstudier och en högskoleexamen i administration.

Hur kom du i kontakt med Abrigo?

- När Brasilien gick in i en lågkonjunktur blev jag som många andra arbetslös. Jag såg en annons, skickade in min ansökan, kallades till intervju och fick jobbet.

Vad visste du om Abrigo?

- Jag hade aldrig hört talas om arbetet, och var inte särskilt intresserad av sociala projekt, så det blev en utmaning.

Nu har du arbetat fyra år på Abrigo – hur ser du på Ditt arbete idag?

- Abrigo blev en vattendelare i mitt liv. Genom mitt arbete har jag förändrats i grunden. Jag jobbar i en miljö som fått mig att ifrågasätta mina tidigare värderingar, och som hjälper mig att utvecklas som anställd, som människa, som man. Jag älskar att arbeta med administration och ekonomi och på Abrigo får jag använda mina kunskaper för att utveckla arbetet. För mig är Abrigo som en dynamisk högskola

där jag får den stora förmånen att studera och analysera samhällsproblem, och tillsammans med ett fantastiskt arbetslag medverka till att finna lösningar. Jag kommer aldrig att kunna ersätta Abrigo för vad jag fått uppleva och lära mig här.

Så ditt jobb inskränker sig inte till siffror och bankärenden?

- Nej, att arbeta på Abrigo är en livsstil. Alla vi som arbetar här, oavsett uppgifter, känner oss delaktiga i samma värderingar och i samma kamp mot ett machistiskt och patriarkaliskt samhälle. Och vi jobbar tillsammans med dessa fantastiska kvinnor som bor hos oss. På Abrigo tänker vi inte utifrån begrepp som välgörenhet eller sentimentalitet. Här låter vi kvinnor få upptäcka sin egen styrka och bli delaktiga i sin egen förändring och därigenom också i samhällets förändring. Man lever mitt i verksamheten. Nyss satt en liten just tröstad femåring och ritade här på mitt kontor medan jag kontrollerade siffror. Jag intar mina måltider tillsammans med kvinnor och barn, jag känner dem alla vid namn. Och flera gånger har jag haft förmånen att åka med våra otroliga ungdomar när de skall på kurs.

Hur har ditt arbete förändrat dig som person?

- Dramatiskt mycket. Tidigare var livet jobb, styrketräning och umgänge med grabbarna. Efter att ha arbetat några månader på Abrigo började jag ifrågasätta kompisarnas homofobiska och rasistiska skämt och kvinnoförnedrande kommentarer. Jag skämdes över att jag skrattat med. Nu säger jag ifrån: ”Det där var inte ok”. Och jag försöker förklara. Några lyssnar, de flesta blir irriterade. ”Nu kommer Luiz med sitt feministsnack”, får jag ofta höra. Men som man måste jag stå upp. Jämlikhet handlar inte bara om att ge kvinnor bättre möjligheter. Ett jämlikt och rättvist samhälle är bra för alla, det gäller att få män att förstå det. Idag är Abrigos målsättning också min egen. Jag ser inte Abrigo enbart som min arbetsplats, men som mitt andra hem. Vad Abrigo är och gör är en del av vem jag är och vad jag gör. Mina tankar, ord och handlingar är påverkade av Abrigo.

Du talar om Abrigo som din högskola, vad menar du då?

- Här hör man sällan de stora orden om jämlikhet och samhällsförvandling. För oss är kampen för jämställdhet inte en dogm som vi bevakar, utan ett liv som vi lever och som avspeglar sig i allt vad som görs. Till Abrigo åker jag varje morgon med förväntan, och från Abrigo åker jag varje kväll med tacksamhet.

Hur ser Din framtid ut?

- Jag kan inte tänka mig ett liv utan de ideal jag fått här. Min fritid ägnar jag åt fortsatta universitetsstudier, nu i juridik. Jag vill i en framtid få möjlighet att driva frågor om kvinnors rätt och rättigheter i domstolarna.

Berätta något som jag inte vet?

- Varje kväll ägnar jag en stund åt att besvara meddelanden från och ibland samtala med kvinnor som bott på Abrigo och som håller kontakten via Facebook. Man kan invända, att man inte skall ta med sig jobbet hem. Men det är ju glädjen i jobbet som jag tar med mig, och som ger mig ro vid dagens slut.

Nyheter från Abrigo

De senaste månaderna har Abrigo varit en byggarbetsplats. Hälften av bostäderna har fått nytt tak, nya installationer för el, vatten och avlopp, nya badrum, kaklade väggar och nya golv. Efterlängtat. Tack till Lederne, som bekostat ett av rummen. Och vid förskolan har ett gammalt förrådsrum byggts om till en tredje undervisningssal för förskolan - och blivit ett av Abrigos vackraste rum. Tack Stiftelsen Gatubarn! Och nu börjar vi ett nytt projekt "Vår tropiska bakgård" – en fruktträdgård där förskolebarn skall få odla sina egna banan- och apelsinträd. Projektet bekostas av företaget Key Solutions.

Till Dig som följer vårt arbete

En viktig del av Abrigos arbete finansieras genom minnesgåvor och högtidsgåvor? Skicka in valfri gåva och sänd oss ett mail till info@abrigo.se så ordnar vi med minnesadress eller hyllningsbrev. Du kan använda plusgiro, bankgiro eller Swish. Enklare för Dig och tryggare för oss är att bli fast **Månadsgivare**, då dras valfritt belopp från Ditt konto, med frihet att avsluta när Du vill. Hör av Dig, så sänder vi ansökningsblankett. Vi kan också tacksamt notera att vi fått hjälp genom att bli delaktiga av testamenten. Tillsammans kan vi driva vårt Abrigo vidare!

Läs om "Mirelles resa" i rundbrevet!

Mirelles resa

Jag föddes på Abrigo och tillbringade mina första år här. Jag har fler minnen från de åren, än från de tio år som sedan följde. När jag var ledsen eller rädd tänkte jag alltid på Abrigo som platsen där inget ont kunde ske. Mamma var bara 13 år när jag föddes, och fyra år senare förklarade Socialvården att hon måste lämna Abrigo och klara sig själv. Men de gav henne ingen hjälp. Det var Abrigo som ordnade ett jobb åt henne, och en tillfällig bostad. Det fanns ingen plats på daghem, så mamma fick betala för fosterhem och hamnade i en hopplös cirkel där hon alltid måste begära förskott för att kunna betala för mig och alltid stod i skuld till sin arbetsgivare. Men jag slapp hamna på barnhem och nu när jag ser tillbaka förstår jag att jag var privilegierad. Jag bodde hos bra familjer. Jag hade mat och kläder och de såg till att jag gick i skolan och gjorde mina läxor. Men det var alltid den där känslan av att vara övergiven – att ha en mamma, men att inte ha henne hos sig. Mamma och jag träffades ett veckoslut i månaden. Förväntningarna var alltid jättestora både från mig och

Insamlingsstiftelsen för Abrigo Rainha Silvia

Plusgiro 90 40 45 - 2 | Bankgiro 904 - 0452 | Swish 90 40 452
Facebook: facebook.com/AbrigoRainhaSilvia | Hemsida: www.abrigo.se
E-post: info@abrigo.se | Telefon: 0769-03 60 23

från henne. För stora, naturligtvis, och oftast slutade det i besvikelser och tårar. Hur skulle jag kunna förstå vad min uppfostran kostade mamma? Arbete i förnedring på barer och nattklubbar, känslan av misslyckanden, sprit för att orka med.

Under mitt sista år i grundskolan var mamma utan jobb, och jag insåg att hon drack för mycket. Hon kunde inte betala för mig, men familjen jag bodde hos tyckte mycket om mig och lät mig bo kvar hos dem fram till min examen.

Ja, så kom dagen för skolvslutningen. Jag fick mycket bra betyg och det borde ha varit en glad dag men så blev det inte. Jag flyttade ”hem” till mamma, som inte vågat tala om hur illa hon hade det. Hon bodde i ett rum över en bar som höll öppet hela nätterna, och där hon serverade och städade. Och där kunderna inte var bra folk.

Med buss mot framtiden

Skolstarten närmade sig, men jag hade ingen möjlighet att fortsätta i gymnasiet. Jag sa till mamma: Vi måste åka till Abrigo, vi känner inga andra, men mamma ville inte. Hon ville inte att ni skulle få se henne så eländig. Till slut sa jag ”Mamma, jag är 14 år, och äldre än vad du var när jag föddes, jag får försöka hitta ett arbete.” Det blev vändpunkten för mamma. ”Och bli som jag? Aldrig!” Det var en torsdagsmorgon. ”Pastorn är alltid på Abrigo på torsdagar, vi åker dit. Nu, idag” – Hennes pengar räckte knappt till bussen. ”Tar de inte mot oss får vi gå hem.”

Och så kom vi fram. Och mamma grät så att hon inte kunde tala, utan bara la fram mina betyg, och själv satt jag som paralyserad. Det tog en bra stund innan du förstod. Och då sa du ”Jag känner en lärare på Lutherska kyrkans internatskola uppe i Espíritu Santo. Jag ringer och frågar om du kan få delta i intagningsprovet nästa vecka.”

Och så kom det sig att jag, som aldrig varit utanför Rio, bara tre dagar senare satt på en buss som på sju timmar skulle ta mig till en småstad jag aldrig hört talas om för att avlägga inträdesprov. Jag blev godkänd, och sedan tillbringade jag tre veckor på Abrigo i väntan på att läsåret skulle börja. Det blev en viktig tid och jag fick känna att jag verkligen var en del av Abrigo. När jag var orolig fanns det alltid någon att prata med. En av dem var Leonardo, som själv kommit till Abrigo när han var 6 år, och hans mamma skulle föda sitt femte barn. När hon valde att flytta tillbaka till gatan vägrade han att följa med och genom Abrigos ingripande fick han komma till en fosterfamilj i närheten, där han har bott sedan dess. Vi fann att vi hade mycket gemensamt.

Mitt liv bland Pomeranos

Och så kom jag då till ADL, som skolan kallas, och till en verklighet mycket olik min egen. Här var jag, en mörk carioca, en storstadsflicka bland hundra blonda, blåögda ungdomar från en isolerad glesbygd. Pomeranos kallar de sig och deras förfäder kom till Brasilien som invandrare för 150 år sedan. Den rasism som annars är så vanlig i Brasilien möter man inte hos pomeranos. De är genomgående mycket toleranta, med undantag för sådant som de misstänker vara katolskt.

Första tiden på skolan var underbar, jag gick som på moln. Men så hann vardagen ifatt mig och det blev en hel del krångel. Jag hamnade i konflikter, både med lärarna och kamrater. Jag kände mig provocerad, och vet du varför? Jo, i stort sett alla eleverna kom från mycket enkla, ibland fattiga familjer, småbrukare eller jordlösa lantarbetare. Men när man kom hem till dem var fattigdomen så annorlunda än den jag upplevt. Familjen jobbade tillsammans, från gammelmormor till femåringen, man åt vad man producerade, man höll ihop, man grälade inte, höjde inte ens rösten, kämpade för att barnen skulle gå i skola, betalade skolavgifterna med hjälp av vad man odlat och talade med varandra på sitt obegripliga språk. Jag tänkte: Varför kan inte fattiga människor i Rios kåkstäder vara som de? Varför klarar de att ta hand om sina barn, när mamma inte kunde? Jag kände en frustration som växte till ilska mot allt och alla. Skolan fick flera gånger ringa till Abrigo och klaga över mitt uppträdande. Två gånger övervägdes relegering, sista gången räddades jag av att det var nära terminsslutet av årskurs 2. Den

sommaren praktiserade jag på Lutherska kyrkans ålderdomshem, det betydde mycket för mig. Här togs jag emot som en av deras egna, och började förstå litet av deras språk, med betoning på lite! ”Ik dau abets pomerich fachtö.”

Sång och Trombon

Så vill jag berätta om livet på Skolan. Tvätt och städning skötte vi själva, och assisterade i köket, pojkar och flickor deltog självklart på lika villkor. Det speciella med skolan, och med Pomeranos, är sången. Ingen blir tillfrågad ”Vill du vara med i en kör?” – det anses lika självklart som tandborstning. Dagarna ackompanjerades med sång från morgon till kväll, vardag som söndag. Jag kom med i en kör som sjunger blues, och har ofta varit solist vid gudstjänster i kyrkan. Och sedan var det instrument. ”Vilket vill du pröva?” – jag valde basun, troligen för att det lät mest aggressivt! Och sedan kom jag med i en teatergrupp.

Min gymnasieexamen är en dag jag aldrig glömmer, inte minst för att du hade kommit upp och var med mig vid ceremonin i kyrkan och på vår fest.

Efter gymnasiet kan man på ADL gå ett avslutande år med speciell inriktning. Den kan vara diakonal, administrativ, eller också inom musik och scenkonst. Redan under årskurs 3 hade vi fått möjlighet att delta i en kurs i balett, och under slutåret kom en lärare och gav lektioner två gånger per vecka. Det förändrade mitt liv.

Dans som förvandling

Jag vet inte hur jag skall förklara det, men när jag började med modern balett skedde en förvandling. All min ilska, alla mina besvikelser och aggressioner fick utlopp i min dans, och ersattes av en känsla av lugn och trygghet. Tiden försvann, mina bekymmer försvann. Ingenting kändes viktigare än att få fortsätta med dans. Mina kurskamrater och lärare uppmanade mig att söka till scenskolan vid Federala Universitetet i Rio. Jag samlade ihop mina dokument och bifogade begärt videoclip. Jag valde att presentera en danstolkning av begreppet Skapelse som mina kurskamrater spelade in. Tre veckor senare blev jag kallad till uttagningsprov. Bland hundratals sökande var vi 60 uttagna för slutproven. Jag kom i god tid, och satt och lyssnade till mina konkurrenter. De flesta hade studerat balett sedan de var 6 år, namn nämndes på kända, men för mig okända lärare. Några hade gått kurser utomlands. ”Vad har du här att göra?” frågade jag mig ”Du har gått danskurs några gånger i veckan

under tre terminer!” Men sedan blev jag alldeles lugn. Jag tänkte, balett är inget man kan lära sig. Det är något som är en del av vad man själv är. Jag genomgick en audition, utfrågades av en panel med lärare och tog bussen hem till skolan bland bergen. En vecka senare kom brevet. Jublet fick taket att lyfta när resultatet blev känt bland mina kamrater.

Nu återstod ännu en utmaning: att passera nationella högskoleprovet, ENEM. Fruktad av de flesta. Men studier har inte varit ett problem för mig, uppsatstemat passade mig bra. Och ja, jag kom in. Första veckan i mars börjar en ny fas av mitt liv.

och satt och lyssnade till mina konkurrenter. De flesta hade studerat balett sedan de var 6 år, namn nämndes på kända, men för mig okända lärare. Några hade gått kurser utomlands. ”Vad har du här att göra?” frågade jag mig ”Du har gått danskurs några gånger i veckan under tre terminer!” Men sedan blev jag alldeles lugn. Jag tänkte, balett är inget man kan lära sig. Det är något som är en del av vad man själv är. Jag genomgick en audition, utfrågades av en panel med lärare och tog bussen hem till skolan bland bergen. En vecka senare kom brevet. Jublet fick taket att lyfta när resultatet blev känt bland mina kamrater.

Nu återstod ännu en utmaning: att passera nationella högskoleprovet, ENEM. Fruktad av de flesta. Men studier har inte varit ett problem för mig, uppsatstemat passade mig bra. Och ja, jag kom in. Första veckan i mars börjar en ny fas av mitt liv.

Abrigos barnbarn

Och Leandro – ja, han var först min vän, och sedan min pojkvän, på distans, vi kunde bara träffas när det var lov. Han var och är mitt stöd och min uppmuntran. Han studerar administration. Jag tror att vi har en framtid tillsammans, på samma sätt som vi har ett gemensamt förflutet. Vi är, kan man väll säga, Abrigos barnbarn. Abrigo har varit lika viktigt för oss, som det var för våra mammor. Förra veckan ordnade Leandro en födelsedagsfest för mig. Min mamma kom till festen. Vi har inte haft mycket kontakt de senaste 4 åren. Det har varit hennes val. Nu kändes det som ett stort steg framåt, att hon var med. Hon är 32 år nu. När hon var 19 år, lika gammal som jag är idag, var hon ensam mamma till en 6-årig dotter. Det känns nästan överkligt.

Berättat för mig, Stefan Martinsson, som med oro och glädje följt henne under 19 år. Endast namnen har ändrats.